

ระบบการเมืองลาวสมัยใหม่ :

โครงสร้างทางการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว ฉบับปรับปรุงแก้ไข ค.ศ.2015

Modern Laos Political System:

The Political Structure under the 2015 Amended Constitution of Lao PDR

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุทธิกานต์ มีจัน

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากเงินทุนอุดหนุนและส่งเสริมโครงการวิจัย

งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี 2559

ภายใต้ศูนย์ Asean and Local Politics Research Center

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

บทคัดย่อ

ระบบการเมืองการปกครองของ สปป.ลาว ภายใต้การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปรับปรุงแก้ไข ค.ศ.2015 สำคัญ คือ การระบุถึงรูปแบบรัฐ สปป.ลาว เป็นรัฐเดี่ยวที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ อันมีพรรคประชาชนปฏิวัติลาวเป็นองค์กรนำที่มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดและสั่งการนโยบาย โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ ซึ่งสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ นอกจากจะเน้นที่การปรับปรุงกลไกทางการเมืองการปกครองต่างๆ แล้ว ยังได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการเศรษฐกิจของ สปป.ลาว เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของภูมิภาคและนานาชาติ รวมไปถึงการระบุถึงหลักประกันทางด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชน ส่วนในด้านระบบกฎหมายนั้น สปป.ลาวใช้ระบบประมวลกฎหมายซึ่งเป็นการผสมผสานกันระหว่างรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลมาจากฝรั่งเศสและระบบกฎหมายของประเทศคอมมิวนิสต์

การจัดโครงสร้างกลไกการปกครอง ประกอบด้วย ประธานประเทศ เป็นประมุขของรัฐ สภาแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ รัฐบาลเป็นฝ่ายบริหาร ศาลประชาชน และองค์กรอัยการประชาชน มีฐานะเป็นองค์กรตุลาการ กระทรวงและองค์กรที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง รัฐกรหรือข้าราชการ และองค์กรมวลชนต่างๆ ได้แก่ แนวลาวสร้างชาติ สหพันธ์กรรมบาลลาว องค์กรเยาวชนปฏิวัติลาว สหพันธ์แม่หญิงลาว และ สหพันธ์ทหารผ่านศึก โดยมีสภาแห่งชาติมีฐานะเป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชนลาวบรรดาชนเผ่า มีอำนาจในการลงมติตัดสินในเรื่องต่างๆ ที่เป็นภารกิจพื้นฐานของประเทศ และมีอำนาจในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรต่างๆ ของรัฐทั้งในฝ่ายบริหาร ตุลาการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสมาชิกสภาแห่งชาติมีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า แม้โดยภาพรวมเค้าโครงของรัฐธรรมนูญแห่ง สปป.ลาว จะมีการแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ แต่ในความเป็นจริงโครงสร้างเหล่านี้ยังคงตกอยู่ภายใต้การชี้นำของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งการใช้อำนาจต่างๆ ที่ถูกแบ่งแยกไปนั้นสามารถเป็นไปในทิศทางตามความต้องการของผู้นำพรรคได้ นอกจากนี้แล้วในโครงการการปกครองของ สปป.ลาว ยังไม่มีองค์กรใดที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องในกระบวนการนิติบัญญัติ

ในด้านพรรคการเมืองและการแข่งขันทางการเมืองนั้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญฯ กำหนดให้มีพรรคการเมืองเดียวคือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว ประกอบกับบริบททางการเมืองที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการต่อสู้หรือแข่งขันผ่านกลุมที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับของรัฐบาลและพรรคประชาชนปฏิวัติลาว เป็นผลให้การเมืองของ สปป.ลาวมีเสถียรภาพอย่างมากภายใต้เงื่อนไขของการผูกขาดอำนาจ อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐบาล สปป.ลาวจะมีท่าทีผ่อนปรนลงบ้างตามเงื่อนไขในการเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ แต่ก็ยังคงถูกตั้งคำถามและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและการเคลื่อนไหวของนักกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งจะยังคงเป็นโจทย์สำคัญของการปกครองภายใต้ระบบพรรคเดียวของ สปป.ลาว ต่อไป

Abstract

Under the 2015 amended Constitution, Laos PDR is a unitary state with democratic centralism by Lao People's Revolutionary Party (LPRD). The party holds ultimate supreme authorities in term of policy decision making and directions of policies. This constitution also emphasized on the unity of nations. In essence, its contents focus on political mechanism development as well as economic directions. The latter point aims to connect the domestic economy with regional and international economics. The constitution also secures People's Rights. With regard to a legal system, Lao PDR adopts civil law influenced by both French legal system and Communist legal system.

Political mechanisms includes: The President of the Republic as Chief of State, the National Assembly, the government consists of the Prime Minister, Ministries and Ministry equivalent organizations, The People's Courts are the judiciary organizations and the Public Prosecution Institutes are the judiciary organizations, civil servants and mass organizations; Lao Front for National Construction, Lao Federation of Trade Unions, Lao People's Revolutionary Youth Union and Lao Women's Union. Hence, The National Assembly is the supreme organ of state powers and also the legislative branch with the powers to make decisions on fundamental issues of the country.

The Lao constitution outlines a formal separation of powers between the National Assembly (legislature), the government (executive) and the judiciary, but in fact, all function according to the dictates of the ruling LPRP. Separation of powers can be overridden at the whim of party leaders. Moreover, under the current political structure, no organizations were established to judge the validity of legislation. In term of political parties and competitions, the constitution permits only on political party which is LPRP. In addition, Political opportunities do not open to competition for other groups which are not controlled by government or LPRP.

Consequently, LPRD becomes the only absolute supreme authority on which every state's activity relies. LPRD's power plays a crucial role in every layer of a administrations. The party appoints committees and establishes the party's branches. Its members are all over the country and become an important political mechanism and every levels of political structure. Leaders of the party also seat in many high-ranking positions including legislative and executive. Even though the government has loosened its power as conditioned in becoming a member of international economic organisations. The country is still being questioned and criticized of human rights violation, especially; regarding restricted political expressions and controlled political activities. These still are the important issue the government currently faces.